

Korkeakoulujen kirjastojärjestelmien uusiminen - tilannekatsaus

Minna-Liisa Kivinen

Kirjastojärjestelmän uusiminen

- Korkeakoulukirjastot ja erikoiskirjastot, joilla on tällä hetkellä käytössään Voyager-järjestelmä ovat uusimassa järjestelmiään
  - Melindan järjestelmäalustan uusimista valmistellaan rinnan kirjastojärjestelmän uusimisen kanssa
- Hankinta koskee kirjastojen henkilökunnan työkaluja, asiakasliittymänä toimii Finna (tai jokin muu kirjaston asiakasliittymä) ja PCI on käytössä edelleen artikkeliindeksinä

Uusittavat järjestelmät

Voyager-
järjestelmä

Linnea2
konsortio
Yliopistot,
erikoiskirjastoja

Melinda
metatieto-
varanto

Aleph-
järjestelmä

AMKIT –
konsortio
Ammattikor-
keakoulut

Asteri –
auktoreetti-
tietokanta

Säilyvät ja integroitavat järjestelmät

Julkaisu-
arkistot

Korkeakoulujen
ja kirjastojen
paikalliset
järjestelmät

SFX

Finna –
asiakasliittymä
ja PCI

Halti

Finto -
ontologia

Hankintayhteistyö ja hankintayhteistyösopimus

- Hankintayhteistyösopimus jokaisen mukana olevan kanssa – ei konsortioittain
- Yhteinen hankinnan valmistelu
  - Markkinatutkimus
  - Vaatimusmäärittelyt
  - Hankinta-asiakirjat ja mallisopimus
- Kirjastot sitoutuvat hankintaan lopullisesti vasta ennen tarjouspyynnön julkaisua
- Tarjouskilpailun voittaa järjestelmä, joka sopii parhaiten koko yhteisölle (hinta/vaatimukset)
- Hankintaprojektin organisaatio
  - Aalto-yliopisto toimii kilpailutuksen päävastuullisena organisaationa ja projektipäällikkö on Kansalliskirjastosta
  - Hankintaa linjaa ohjausryhmä ja hankintadokumentteja valmistelee projektiryhmä

Hankinnan tämän hetkinen aikataulu

- Markkinatutkimus valmistui syyskuussa 2017
  - Ohjausryhmän käsittely 5.10., webinaari kirjastoille 11.10.
- **Ohjausryhmä käsittelee etenemistä 23.10.2017**
- Vaatimusmäärittelyn laatiminen loka-marraskuu
- Vaatimusmäärittelyjen katselmointi/kommentointi webinaareissa joului-tammikuu
- **Tarjousaika huhtikuu 2018**
- Järjestelmän valinta kesä 2018
- **Sopimukset 2018 loppuvuonna**
- Järjestelmän käyttöönotot 2019-2020

Aikataulu tulee muuttumaan

Odotukset uudelle järjestelmälle

- Sähköisten aineistojen käsittelyä tukevan moduulin käyttöönotto.
- Ylläpidon helpottuminen siirtymällä palveluna ostettavaan järjestelmään (SaaS, Software as a Service).
- Standardinmukaiset ja monipuoliset rajapinnat, joiden avulla voidaan luoda yhteyksiä muihin sovelluksiin.
- Modulaarinen järjestelmä, jolloin kirjastot voisivat valita itselleen sopivat osiot järjestelmästä käyttöön.
- Modernimmat ratkaisut kuvailuun.
- Muilta osin nykyisen palvelutason säilyminen suunnilleen samana tai kehittyneempinä.

Kansalliset erityispiirteet

- Yhteistyöllä pitkät perinteet
- Keskitetyt palvelut: Finna, Melinda, Finto, FinELib
- Pieni kielialue – kansainväliset tietämyskannat eivät riitä
- Monikielinen asiakaspalvelu
- Nykyjärjestelmien puutteita on paikattu tekemällä lisäosia ohi rajapintojen

Markkinatutkimus – johtopäätökset 1/2

- Mikään valmis järjestelmä ei tuota selkeästi kaikille kirjastoille riittävää lisäarvoa niin että hankinnan ja käyttöönoton investointi kannattaisi
  - osa kirjastoista ei tarvitse ERMiä
  - mikään järjestelmä ei tue kehittyntä kuvailua
  - rajapinnat eivät tue nykyisiä toiminnallisuuksia esim. asiakasliittymässä
- Keskeisten tavoitteiden kohdalla (ERM & rajapinnat) monia järjestelmiä kehitetään juuri nyt voimakkaasti
  - ERM-ratkaisut kehittyneet pisimmille suurissa kaupallisissa järjestelmissä

Markkinatutkimus - johtopäätökset 2/2

- Modulaarisuus toteutuu vain avoimen lähdekoodin järjestelmissä
- SaaS-järjestelmät eivät sovellu hyvin integroitaviksi muihin järjestelmiin
  - pakotetut päivitykset rajapintoihin erityinen ongelma
- Järjestelmän vaihtamiseen ei ole niin kiire, että kilpailuttaminen olisi välttämättä tehtävä niin pian kuin mahdollista
  - voidaan turvallisesti olla nykyjärjestelmässä vähintään vuoteen 2022

Skenaariot

1. Jatketaan kilpailutusta

- Nykyinen yhteistyösopimus säilyy
- Kaikkien on valittava voittava järjestelmä, vaikka se ei itselle olisi paras tai edullisin
- Mikään tarjolla olevista järjestelmistä ei täytä kaikkien kirjastojen minimivaatimuksia -> hallitsematon yhteistyön hajoaminen riski

2. Edetään pienemmissä ryhmissä

- Ryhmien kirjastoilla yhtenäiset tavoitteet – helpompi yhteistyö
- Paremmiin kirjastojen tarpeisiin vastaava järjestelmä
- Uudelleenorganisointuminen voi olla hankalaa
- Eri ryhmien välinen yhteistyö voi olla haastavaa järjestää

Miten eteenpäin

- keskustelut omissa organisaatioissa ja sektoreilla
  - kilpailutukseen voi mennä vain hyvin vakavasti harkiten
- ohjausryhmä käsittelee asiaa lokakuun kokouksessa
- kirjastoille kysely, jossa selvitetään osa-alueiden tärkeysjärjestystä
- alustavia hintatietoja toimittajilta – tätä varten kerätään kirjastojen tunnuslukuja
- tarjouspyynnöstä siihen että on järjestelmä n. 3 vuotta (ensimmäiseksi siirtyvien kohdalla toki lyhyempi aika)
- selvitetään myös, miten tämä vaikuttaa nykyisiin konsortioihin

Kiitos

KANSALLISKIRJASTO